

6. foglalkozás anyaga 2011. november 14. Hallai Zsolt tűzoltófőhadnagy előadása

Téma: A katasztrófavédelem és az elsősegélynyújtás

A 6. foglalkozásra a katasztrófavédelemtől hívtunk meg előadót, aki nagyon alaposan tájékoztatott bennünket a tömeg és katasztrófaeseteknél az egyes segítő szervezetek szerepéről. Sok lényeges eddig számunkra nem ismert tudásra hívta fel a figyelmünket, melyet most kivételesen én fogok Horváth Gábor a „Gonosz” tudósítása helyett közölni.

A baleset kiváltó oka legtöbbször az ember és az általa működtetett berendezések. Nézzünk meg **pár okot, melyből baleset lehet:**

- elektromos berendezések meghibásodása
- teli tank
- üres tank→robbanni képes
- a szállított személyek száma (pl. 5 fő helyett 8 fő)
- a rakomány a szállított anyagok fizikai és kémiai tulajdonságai (pl. robbanásveszélyes, sugárzó, radioaktív anyagok)
- a rakodási biztonsági szabályok be nem tartása

Baleset esetén riasztani kell a tűzoltókat (mentőket stb.)

Mi a platina 10 perc?

A sérüléstől számítva az ellátásnak el kell kezdődnie.

Mi az aranyóra?

Az 1950-es években a koreai majd a vietnámi háború esetén a sérült katonák ellátáshoz juttatásának ideje. A platina 10 perc előzménye.

A tűzoltók feladata baleset esetén:

- a jelzés vétele (107-es telefonszámon)
- a riasztás meghatározása (hány kocsival, emberrel menjenek ki)
- a káreset megközelítése
- felállítási helyek meghatározása
- a terület lezárása (autópályán 600 m-el a baleset előtt)
- a nyilvánosság kizárása
- a jármű ártalmatlanítása
- a légszákok lezárása
- a jármű rögzítése
- a mentés/ek végrehajtása a biztonsági szabályok betartásával
- mentési sorrend felállítása a szakemberek segítségével
- a kimentett személyek azonosítása, segítése
- a mentőknek és a krízis intervenciósnak (a lelki támogatást, a nyugtatást látják el a sérülteknél) csoportnak való átadás

Krízisintervenciósnak csoport: tagjai lehetnek pszichológusok, szociális munkások

A mentőorvosok létrehozták az **ún. katasztrófa medicina** szabályait. Ebből ismerjük meg néhányat. Pl. mi a különbség a tömeges baleset és a katasztrófa között?

Tömeges baleset fogalma:

Akkor beszélünk róla, ha egy helyen időben és okból legalább 5 vagy több személy sérül meg

Katasztrófa fogalma:

Olyan tömeges esemény, ahol a helyi egészségügyi, műszaki és környezeti kártok felszámolásához a helyi erők technikai és személyi felkészültsége elégtelen. Pl. árvizek, földrengések, vagy a vörös-iszap katasztrófa Mo.-on
Nem feltétlenül jár sérüléssel.

Egy tömegbalesetnél leggyakrabban kivonuló segítő szervezetek:

- Mentők
- Tűzoltók
- Rendőrség
- Krízisintervenciós csoport

A főnök mindig a Tűzoltók parancsnoka

Ellátáskor a sérültekkel kapcsolatban ilyenkor az ún. **kompromisszum-medicinát** használják a mentősök.

A kompromisszum medicina jellemzői

Célja: a lehető legtöbb emberi élet megmentése, de nem jelenti minden élet megmentését.

Az egyedi érdekek háttérbe szorítása.

Lényege az ún. **4 T**, mely mögött angol szavak rövidítése áll.

A kárhely-parancsnok feladatai, aki mindig a legmagasabb rangú tűzoltó a csapatban

✦ Triage

- Kijelölni a triaget végző személyt

✦ Treatment

- Az életmentés kapcsán kell meghozni a kompromisszumokat:
 - ❖ Elsődleges, az élet mentése
 - ❖ Másodlagos, a végtag mentése
 - ❖ Harmadlagos, a szerv mentése
- Elosztani az ellátókat (mentősök, krízis intervenciósok)

✦ Transport

- Folyamatos szállítás: sérültek, halottak

✦ Take care

- Mi?
- Veszély?
- Hány sérült?
- Különleges teendő?
- Mentőerők helyzete?
- Logisztika?
- Gyógyintézetek riasztása

A treatment során a helyszínen osztályozzák a betegeket állapotuk alapján.

Csoportjai a következők:

T 1: az életveszélyes állapotban lévő betegek

Instabil állapotú betegek, az alapvető életfunkciók (légzés vagy keringés) zavarával.

T 2: súlyos sérültek

Stabil légzési és keringési paraméterek 4-6 órán belül kell ellátni, különben állapotuk instabillá válhat

T 3: könnyű sérültek

Stabil állapotú betegek, nincs fenyegető instabilitás, de pszichés támogatásra szorulnak

T 4: haldokló sérültek

Instabil állapotú betegek, az adott körülmények között elláthatatlanok, azonnali kórházi körülmények közt is nehéz lenne az életüket megmenteni

T 5: halottak

Az életmentési feladatok főnöke a mentők kárhelyen kívül lévő legmagasabb rangú vezetője

A mentők tevékenysége a helyszínen: az ellátás

- légút biztosítás
- vérzéscsillapítás
- lehelés elleni védelem
- fájdalomcsillapítás
- rögzítés
- sebellátás

LEGYÉL TE IS ÉLETMENTŐ
AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁST
MEGTANULNI GYEREKJÁTÉK

A mentősök feladata még:

- A sebesült gyűjtőhely kijelölése
- A sérültek begyűjtésének megszervezése
- Osztályozás (5 T)
- Halott gyűjtőhely kijelölése, őrzésének megszervezése (kegyeleti okokból a halott letakarása)
- A pánik megelőzése, uralása
- Rádiókapcsolat a mentőállomás és a kárhely közt, a tűzoltó parancsnokkal
- Parancsnoki pont kialakítása
- Dokumentáció
- A kiürítés
- Tájékoztatás: sajtó, rokonok: nagyon fontos hogyan történik

Az érintett személyek a tömegbalesetek kapcsán máshogy reagálnak az esetre:

A sérültek reagálása:

- először élik át az eseményt
- extrém ingerek érik őket
- stressz helyzetbe kerülnek

- ösztönszintű automatizmussal menteni akarják az életet (általában a sajátjukat, de a szülők inkább a gyermeküket)

A szakemberek reagálása:

- nem az első eset
- önmaga és kollégái is veszélyben vannak
- az értékek és a hírnév is veszélyben
- extrém ingerek érik őket
- gyors reakciók
- felgyorsult gondolkodás
- extrém stressz helyzetben való munkavégzés

Pánikkeltő tényezők vészhelyzetekben:

- helyismeret hiánya
- gyerekek és sok ember jelenléte
- dülakodás
- füst
- sötétség
- tűz látványa
- limitált kijárat (messze van, szűk és kevés)

A pánik tünetei vészhelyzetekben:

- heves szívdobogás
- izzadás
- légszomj
- hányinger
- szédülés
- zsibbadás
- érzéketlenség
- halálfélelem

Gyakran tömegpánik is kialakulhat például, ha tűz üt ki egy szórakozóhelyen vagy színházban, sportcsarnokban. Ilyenkor **határozott mentésirányítás szükséges**, hogy a pánik ne akadályozza meg a menekülést.

Pánik jelentkezhethet akár autóbaleset esetén is a bajba jutott sérültnél. Ilyenkor folyamatosan tartani kell vele a kontaktust és nyugtatgatni, míg az autóból kivágják a tűzoltók.

Kb. ezek voltak a legfontosabbak az elhangzottak közül.

A következő foglalkozásra november 28-án hétfőn kerül sor, amikor dr. Kékes-Szabó Judit oxiológus orvos vezeti a foglalkozást.

Az előbb leírtak is, anyaga lesz a dec. eleji záró pályázatzáró foglalkozás vetélkedő anyagának.

Szeged, 2011. november 25.

Kapásné Pleskó Andrea
vöröskeresztes elnöktanár